ется звездой, зритель не всегда остается зрителем. Он сам может стать звездой в любой момент, но при этом являясь одновременно и зрителем. Как это происходит. Человек имеет доступ к большому количеству возможностей собственной репрезентации. И, являясь зрителем с одной стороны, он одновременно может приобрести статус звезды, привлекая к себе внимание множества других таких же, как он. Используя текст или аудиовизуальные средства, человек может стать звездой, приобретая ее атрибуты. Это может происходить, если, к примеру, удачный или, наоборот слишком неудачный видеоролик становится очень популярным. Не являясь звездой в том же масштабе, что и условная «большая» звезда, человек все же является ею по ряду параметров. Таким, как узнавание другими людьми, цитирование и повышенный интерес к его личности.

Этот момент представляется одним из ключевых моментов в понимании того, что сейчас происходит в сети Интернет. Можно говорить о том, что сеть преобразует некоторые топологические аспекты репрезентации человека. И исследования в этом направлении важно продолжать.

Список литературы: 1. Spinello, Richard A. Cyberethics: Morality and Law in Cyberspace – 4th ed. p.cm., 2011. 2. Хайдеггер М. Время и бытие: Статьи и выступления: Пер. с немецкого. – М.: Республика, 1993. – 447 с. с. 221–238. 3. Дебор Г. Общество спектакля / пер. с франц. ; перев. С. Офертаса и М. Якубович. – М. : Издательство «Логос», 1999. – 224 с.

ТАРАНЕНКО Л. І., *старший викладач*
Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

ФІЛОСОФІЯ ЛЮДИНОЦЕНТРИЗМУ ЯК СВІТОГЛЯДНИЙ ОРІЄНТИР РОЗБУДОВИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВИ

Сучасний етап розбудови української держави активізував проблеми сутності національної ідеї, людини, людиноцентризму, розвитку демократії та становленню громадянського суспільства. Попередні цінності втрачають своє призначення, в той же час ви-

© Тараненко Л. І., 2013

никають нові філософські концепції, гуманістично зорієнтовані, в центрі яких розглядається людина не як абстракція, а у всій повноті своїх життєвих потреб. Саме життя спонукало розвиток політики та ідеології держави в гуманістичному напрямі. Простір людського буття в третьому тисячолітті трансформується. Сучасне суспільство, як ніколи відчуває на собі зміни. Соціальні, політичні, економічні процеси створюють нові змістовні напрями сфер існування людини. Поліфонія змін спонукає аналізувати ці процеси, відшукуючи світоглядні орієнтири.

Буття людини сьогодні активно переглядається і переусвідомлюється. В усі часи і на всіх етапах розвитку суб'єктом історичної дії виступає людина. Кардинальні зміни її світогляду, свідомості, психології не менш важливі, ніж матеріальна сторона буття. В кінцевому результаті саме такі зміни являються визначальним фактором соціальних революцій, які зумовлюють трансформації економічного і політичного життя суспільства. Головною складовою всіх цих змін стає інтелектуальна, духовна енергія конкретної людини. Розбудова сучасної України характеризується освідомленням орієнтації на систему загальнолюдських цінностей сьогодення. На даному підґрунті розглядають нові гуманістично зорієнтовані філософські концепції, в центрі яких в різних аспектах розглядається людина, не як абстракція, а як соціальна сутність в різноманітних проявах.

Постає завдання розглянути таку суперечність суспільного буття, коли людина – ціль, одночасно виступає і людиною умовою і людиною засобом. Процес гуманізації суспільства вимагає розуміння людини як самоцінності.

Ступінь гармонійності у відношенні людина – суспільство визначається при допомозі таких критеріїв, як культура, творчість, гуманістичний потенціал, історичний тип особистості. Проблеми на цьому шляху дуже різноманітні, тому що процес активізації особистості передбачає перетворення як зовнішніх умов існування, так і, що особливо важливо її внутрішню самозміну. Розбуджена ініціатива людей повинна проявлятися в діяльній позитивній сутності.

Людиноцентризм – це філософія гуманістично зорієнтованої політики і практики розбудови держави. Це філософія творення людини – активної, енергійної, діяльної. Людиноцентризм – це актуалізація гуманістичних тенденцій у сучасну епоху, відхід від її раціоналістичних, прагматичних імперативів. Людиноцентризм відповідає вимогам і запитам сучасної постіндустріальної цивілізації, яка потребує людину знаючу, творчу, ініціативну і разом з тим інноваційно мислячу. У світі цих вимог людиноцентризм оцінює минулі досягнення і запити сучасності з точки зору своєї загальнородової – метафілософської, світоглядної якості. У силу цього людиноцентризм взаємодіє не з усякою філософією, а лише з тією, яка орієнтована на виявлення внутрішніх, глибинних основ буття людини дотичних до вищих смислів життя, діючих через життя та енергію мислення.

Безперечно філософія людиноцентризму направлена на конкретну людину, яка в силу своєї унікальності не може вписуватися в загальну, абстрактну систему. Неможливо зневажати людиною, як індивідуальністю, особистістю. В той же час вітчизняна культура і філософія характеризується пошуками людської душі і розуміння «серця». Зокрема, в філософській спадщині Г.С. Сковороди «серце» розглядається як символ емоційно-інтелектуальної та вольової сутності особистості, серце – це джерело думок та бажань людських, як надсвідоме в людині, як провидча та пророча сила.

Треба усвідомлювати, що душа людини в її емоційній пам'яті зберігає загальнолюдські цінності, в той же час вона живе сьогоденням. Долучаючись до філософської спадщини, зокрема і до української, потрібно розуміти, що через оволодіння мудрістю мислителів досягається інтелектуальний розвиток в сучасності, що реалізується в повсякденному житті.

Процес становлення духовності в суспільстві досить складний. Особистість тільки тоді долучається до загальнолюдських надбань, коли все те стає її переконанням, практикою. Важливим моментом реалізації через реальні соціокультурні механізми постає утвердження національної самосвідомості. Національне сприяє розвитку творчих можливостей людини, дозволяє в досить

короткий історичний період перебудувати життя, реалізуючи свій інтелектуальний потенціал на благо вітчизни. Філософія людиноцентризму повинна бути практичним і світоглядним орієнтиром розбудови сучасної України.

Перехід України на умови ринкових відносин поставив проблему гуманізації людини. Світова практика переконливо показує, що головним об'єктом ринкового господарювання являється людина з її здібностями і потребами, можливостями реалізувати себе як творчу особу.

Ще в 1871–1884 рр. Іван Васильович Вернадський писав, що шляхів до нового етапу розвитку людського життя є багато, але всі вони мають привести до єдиної мети – гуманного, демократичного суспільства, головним критерієм якого буде торжество розуму.

Розбудова сучасної України у всіх її сферах ще більше повинна керуватися загальнолюдськими і моральними нормами.

Розглядаючи духовність в єдності з матеріальним, потрібно в людині вбачати не просто творця матеріальних благ, а враховувати те, що людина біосоціальна, що вона усвідомлює свою діяльність. Якщо в суспільстві не створено умов гуманного ставлення до людини, вона не виступає мірилом всього надбаного, тоді вона не діє творчо, втрачаючи або не застосовуючи в повній мірі своє вміння. Для щастя людині потрібні хороша робота, пристойний заробіток, житло. І все таки цього їй замало. Необхідна органічна єдність двох виробництв: матеріального і духовного. Без духовності людина не може існувати, так як саме сила її духу спонукає до дії.

На сьогоднішній день велике значення надається умінню забезпечувати не тільки взаємодію з іншими сферами суспільного життя, але враховувати різні аспекти соціально-економічних проблем, в центрі яких постає людина.

Існуючі в суспільстві суперечності знаходять своє відображення у відносинах між людьми, які направляють свою енергію і на вирішення суперечностей і на збереження існуючого стану. Прикладом може бути суперечність між вимогами суспільства і прагненням самої особистості до розвитку і самореалізації, з одного боку, і певним обмеженням цього розвитку, як в силу об'єктивних так і суб'єктивних факторів. Безумовно, культурний

рівень, соціальна активність, освіченість, професійність людини досягаються і реалізуються самою людиною.

Звичайно, матеріальні передумови розвитку людського суспільства дуже важливі. Розбудова України в цьому напрямку повинна вирішувати колосальні завдання, що набули актуальності і в сьогоденні. Але справа в тому, що філософія людиноцентризму саме на практиці доказує, що коли досягається відносне матеріальне благополуччя, людина потребує духовної форми людського співіснування.

Формування нового типу індивідуальності людини в сучасних умовах розбудови української державності є процесом руху до цілісності, істинної духовності особистості. Важливого значення в зв'язку з цим набирає поняття гуманного, як внутрішньої самодетермінанти і самоорієнтації людини, зв'язаної з її творчим відношенням до дійсності. Щоб потреба в саморозвитку виникла і стала стержнем життя особистості, а не виражалася в різних імітаційних формах духовної поведінки, вона повинна усвідомлювати себе в системі світопорядку, а своє життя – як виконання певного людського призначення.

Діалектика життя і діалектика уявлень про нього не повинні бути самі по собі. Якщо є такі розходження, тоді істина про життя людини і суспільства стає розчленованою, тоді втрачається головна ланка соціальної системи – людина. Тоді не береться до уваги, що людина, крім матеріального буття, потребує можливості реалізувати себе в духовному.

Для розвитку незалежної України важливо враховувати рівень духовності народу, стан і реакцію його душі на ті процеси, що відбуваються у суспільстві. Це означає, що розвиток всього суспільства розглядається через відносини реальних людей з їхніми конкретними потребами і інтересами. Людині потрібне суспільство «олюднене», що покликане задовольняти її матеріальні і духовні потреби. Сама людина повинна вміти добре працювати і цікаво відпочивати; розумно заробляти і витрачати гроші; працювати і жити душею і з душею.

Без сумніву, людина становиться людиною, коли розвиває свої здібності і отримує задоволення від того, що діє творчо, впе-

внено, компетентно. Щоб побудувати високорозвинене суспільство незалежної України, потрібно створити такі умови, щоб сприяли вихованню творчого працівника, а це можливо при певній демократизації та гуманізації.

Філософське розуміння людини виходить з того, що людина є головною цінністю суспільства, а її розвиток стає як самоціль розвитку суспільства. Прогресивна теорія здобуває силу в новому розумінні практики як предметної діяльності, що включає в себе зміну природи, суспільства і самої людини. На цій філософській і конкретно-історичній практичній основі стверджується концепція реального гуманізму.

Філософія людиноцентризму передбачає, через духовно-культурний вплив, зосередити увагу на особистісних цінностях. Основні з них – свобода, справедливість, гідність і т.д. повинні стати переконаннями всієї української нації. Перш за все духовність, а потім економія, політика і т.д. сприятимуть розвитку держави. Носієм духовності являється кожна конкретна людина, а його світом постає суспільство істини і добра. Зміст життя повинен бути не в кінці, а в процесі і в загальному гармонічному прогресі.

Розвиток і реалізація практики і філософії людиноцентризму являється однією з головних умов формування і становлення української держави в системі загальнолюдських цінностей.

Список літератури: 1. Вернадский В. И. Биосфера и ноосфера. – М. : Наука. – 1989. 2. Сковорода Григорій. Повне зібрання творів. У 2-х т. – К. : Наукова думка. – 1973.

ШАШИН В. О., *студент*
Донецкий государственный университет

ВОДА-РЕСУРС И ГРАЖДАНСКОЕ ОБЩЕСТВО В УСЛОВИЯХ ЭКОНОМИКО-ПРАВОВОГО ФОРМИРОВАНИЯ СТРАНЫ

Гуманитарные науки дают человеку возможность понять необходимость построения гражданского общества, а также экономически стабильного и юридически сильного государства. Но существует множество вопросов на пути формирования украин-

© Шашин В. О., 2013